

Navedeni ke sbírání
pohádek, pověstí,
písní a říkadél,
pak obyčejů všeobecných
a zejména právních
mezi lidem českým.

Vydala

„SLAVIA“

Hlavní odbor akad. čtenářského spolku v Praze.

V PRAZE.

Nakladem Hlavního spolku „Slavia“

1870.

pohádek, pověstí,

Navedení ke sbírání

pisní a říkadél,

pak obyčejů všeobecných

a zejména právních

mezi lidem českým.

Vydala

„SLAVIA,”

literární odbor akad. čtenářského spolku v Praze.

V PRAZE.

Nakladem literárního spolku „Slavia.”

1870.

Zajisté potřebou u nás již velenutnou, aby sebrány byly — alespoň pokud to dosud možná — plody národní naší poesie i filosofie, neb každým takřka duem množství jich byne. Před záhubou jich zachrániti jest velkou prokazati službu národu svému. Myšlenka ta ujala se tudíž též v literárním a technickém spolku „Slavia“, kterýž také k účeln tomuto zvláštní komisi zvolil, z kteréž podepsaným členům připadla úloha zajisté ne tak snadná, jakoby se snad zdálo: sepsati navedení ku sbírání jmenovaných plodů národních, kteréž věnováno zejména těm, kdož ve sbírání takovém méně zkušenosti mají.

Podávajíc pak zde milým druhům svým práci tuto, jiného nemáme přání, leč aby neminula se aspoň naprosto s účelem jí vytknutým.

Z komise

ku sbírání pohádek, pověstí, písní a pod.
 lit. spolku „Slavia:“
 V Praze, o prázdninách 1870.
 Vilém Šrut,
 Julius Nejedlý.

Důležití povahy národa každého nejlépe poznati lze z vyplodů jeho poesie a filosofie národní. Čím křídlejší a jemnější povaha jeho, tím více plodů takových náležáme u něho. Jest tedy sebrání plodů těchto věci největšími díležitostmi a to tím více, že plodů těch den ode dne ubývá — klesají v zapomennosti. Sbíráním urvon se zabubě jim hrvozet. Lze jich rozdělití:

- a) v pohádky,
- b) v pověsti,
- c) v báchorky, jež jaksi z pohádek a pověstí v jedno slitých povstaly,
- d) v písně a popevky,
- e) v říkadla, k nimž i hry lze počítati,
- f) v obyčej, kteréž lze opět dělití:
 1. v obyčej obecné, k nimž i pověry náležejí, jsouce vždy jakýmsi obyčejným skutkem (obyčejem) provázeny; pak
 2. v obyčej prvni, v nichž jeví se náhled národa o spravedlnosti v různých případech života jak soukromého, tak veřejného či občanského. Abychom podali sberateli jakéhosí pokynuti, jindy křiditi by se mohi sbírají jednotlivě tyto druhy národních plodů vytkli jsme toto:

A. Pohádka.

Pohádky sbíraci nemí těžkou věc, ale také zase ne tak snadnou, jako by si někdo mysliti mohl. Jest pak pohádka *nejdůležitějším* plodem duševním lidu, a protož nesmí lehkovážně počínati si ten, kdo sbíráním pohádek upřimně chce vlasti své prospěti.

1. Chťe název těch tří pohádky zvedět, at pš se nah vypravovatele svého asi otkážou, "o čem bu- dete mi pohádku vypravovati?" Jest velmi potřeba, aby podán byl název tak, jak je prostický vyprávěč poví, a vystříhejz se sběratel toho, aby pohádkam ná- zvy sám dle svého vlastního zdání dával, neboť po- stupně obyčejně pohádka od tšt jedněch ke druhým pod tímže názvem.

2. Necht neopomene sběratel poznamenati si místo (kraje, místa, ves), kde pohádka mu byla vypravována;

3. At podá sběratel pohádku co do děje *jenom* tak, jak vypravována mu byla, beze *všech* vlastních pří- davků a připojků; možná-li mu to, at ji podá v téměř slohu, v jakém ji slyšel a přihodil-li se mu nějaké pro- snad neobvyklé jméno nebo slovo, at ho jen vezme ve vypravování, neb to máva velkou důležitost pro jazykozpyt vůbec a dialektologii zvláště. Ostatně bývá sloh národních pohádek tak lehounký a pěkný, že snadno lze celou pohádku po vypravování téměř do- slova opakovat.

4. Táž pohádka zje často kráte v kolikterém znění; tu ne snad aby sběratel vybral si jenom právě to, jež nejlépe se mu bší, nýbrž dovři on obětovnost svou a veči známenitě prospěje tím, když jednohiva znění čili odchytky *léz* podá.

B. Pověst.

Co pověditi jsme o pohádce, toho nutno řediti i při pověsti; kromě toho ještě dlouzo pozor míti na to: 1. Aby místo, na něž pověst se vztaňuje, nejen *sporně* bylo pojmenováno, nýbrž možná-li to, aby aspon pouknuo bylo vylíceno.

*) Nási páni zastlatelé necht nám pojmenují též osobu a stav její, od které jim bylo co vyprávěno.

2. Povestem podkláda se tráda od vypravovateleli doba, ve které piv se přihodily, protoz at neopomene sběratel svého vyprávěče otkázati se asi slovy: "Kdy se to tam (nebo tu) přihodilo."
3. Též důležitou jest otkázka, kterou sběratel vediz na vyprávěče asi slovy "móc, z které přičiny stalo se tak a ne jinak?"
Ostatní ponecháváme rozsámosti sběratelově; pouze to radice mu, aby povestem mu vypravovaným, byl až hrůza byly přeháněné, nevytýkal před svým vy- pravěčem nepravdy, neboť tím by si ho obyčejně tak popudil, že by mu více nepovídal ničeho.

C. Báhorka.

Poměradz báhorka není léč jakési stih pohádky s pověstí, toz odkazujeme tu sběrateli na to, aby při sbrání báhorek řídil se pokynutím, podaným zde při pohádce a pověstech.
I zde jedná se o přisnou věrnost podání a o to, aby bylo bez vlastních přivěsků.

D. Písne (popěvky).

Co dotyce se písní, není důležitost jejích tak ne- květnů: co den skoro objevují se nové ale i mnoho již hyně.

Protóz at sběratel 1. napíše si každědkou píseň, kterou slyší a o které neví, vyláha-li jíz v některé sbírce;

2. zvláštností jest, že lid píseň jenom pověditi obyčejně nedovede, pročež necht si ji sběratel dá jen zprávi;

3. necht nehledí na to, že se mu některá píseň zda příliš nepatnou nebo obyčejnou, anebo do konce sprostou a protoz at sebrá vše, co se mu namame.

Podotknuto budiz jestě, že při hráeli v obyčejí bývali všelijaké uskočky a lasi („síkovnost“) a tudiz neovšem musí hleděti, aby si pře ziskal důvěru.

F. Obyčeje.

a) *Všobecné obyčeje (pověry).*
 Sbitání obyčejů jest asi nikolem nejnesnadnější, za to ale též nejzákladnější, poněvadž vzhledem na přítomnost též nepřiliezitější. K obyčejům lze počítati také *pověry*.
 Kdo v tom s úspěchem chce pracovati, nechtě poznaťe při tom pokynuti, jez dolejí v pořádku téměř kalendářovém podáváme.

I zde třeba upozorniti sběratelě na to, aby se vždy tvářil, jakoby všemu (zejména všem pověrám) uplně věřil, jezto by jinak špatně pochodil. Lid náš je skutečně nákradejstě velmi pověřivý, avšak věšma pověřivostí jeho pochází z doby pohanské, a protoz jsou pověry jeho tím důležitější, ano již důkladně sebrání značně obtjásní báteslovi starých Slovanů, o němž beztoho poměrně tak málo jest známo.

Ziská-li si sběratel důvěry, převeděti se, kterak lid na pověrách tak lpi, že šťastným pokládá se vždy ho- spodár, kdy nějak „síkovně“ od souseďa novou pověru se dověděl, jezto obyčejně každý takí vše, co v tomto do- boru vi, co může, aby jim se toho nedověděl, pouze dětem svým rádi zachovávali otcově takováto všelijaká „ponaučení.“ Kdo si doveďe ziskati důvěru starých ho- spodáři (výmlkářů ano i vojáku), převeděti se, že za- nířkami a pod. napsáno, ano celé dosti obšrně re- žisty dědi ti kolem jedno po druhém a protoz roz- šířeny jsou mezi všelijaké „prognostiky.“ Ne- méně bývali na poznámky podobně bohaty staré „her-

4. Některá písen, třeba již ve sbitkách vsila, na- mane se mu v jiném znění, nechtě tudiz takovy listci se text též napise.

5. At některá písní národních tím, že by jim dávati písniě gramatické formy, nechtě podá jich jenom tak, jak je slyšel.

6. Nechtě přičini se, aby i napřev obdržel; není-li sběratel sám hudebně vzdělan, zapjstě že s radostí při- spěje mu při tom každý nás *skutečně národní uctěl.*

7. Konečně nebudiz pomnutá poznámka, *kde spě- ratel písen slyšel, t. j. ve kterém kraji, městě nebo vsi,* a u koho je písen ta obhlbenější, zda u mužského po- havi nebo ženského.

8. Důležitost jest při mnohých písních, při které přiliezitosti se zpívají, a protoz nechtě i na to se vypta- sběratel.

Co dočete se říkadel, tut naprosto nelze jakých pokynuti podati, jezto není otázek, jmitz by v ohledu tomto nějakého výsledku docílití se mohlo. Sběratel musí tudiz jenom hleděti, hojně mezi lidem býti, a síce netoliko mezi lidem obyčejně „venkovským“ nazýva- ným, nybrž právě mezi tím lidem, jemuž nejmenšihó dostalo se vyučeni v mládí, tedy mezi lidem tím, jenž obyčejně ac snad nepřevě nazýván býva „sprostým,“ neb mezi tímto jestě nejvíce říkadel nalzene.

K říkadlům pojíme též *hry*, jezto při těchto, oby- čejně všelijaká „říkání“ slyšeti býva. Těchto nejho- něji nalzenes mezi *dětmi*, důležitě jsou však i *spole- čenské hry*, zejména mezi „mládenci a pannami“ ob- vyklé.

Tu však sběratel nechtě se varuje, aby se prozradil, že je pozorovatelem, neb tím by si vše pokazil; nej- lépe jedná, kdy tvářti se, jako by chtěl *spolu hrati* a z přičiny té si dá celou hrú náležitě vysvětlit.

E. Řikadla (hry).

báre,“ jež u zvláštní účtě v rodinách se ehovají a jest tudíž především zapotřebí, získati si co největší důvěru, jestiže sbíratele chce, aby aspoň k přehlednutí zapůjčeny mu byly takovoto „poklady.“

Budiz tudíž brán ohled na obyčej v případech následujících:

1. v rozličných dobách života, od kolébky — do hrobu, tak na př. při narození, křtu, svatbě (obyčejně jednotlivých účastníků), téhotenství a šestinedělí u žen a u padlých dětí, v jednorázových nemozech jak u dětí tak u dospělých a starých lidí, smrti a pohřbu (svobodných, ženatých);
 2. při slavnostech ročně se opakujících (obžinky, pouť, posvěcení a t. p.);
 3. při rozličných příležitostech na př. při honu, lovu, dodáním, dodáním atd.
- Těž budiz udáno věří-li lid na rozličná znamenatvostí ilhonu, nešťastí atd. a co lid soudí o jednotlivých stavech, živnostech a temestech jak jim bud přezdívat aneb které u zvláštní účtě chová a protož jak je nazývá.
- Kromě toho udány budtež obyčej a spojené s nimi obřady v dnech, k nimž na př. náleží:
- Nový rok, sv. 3 křalá, začátek masopustu, hromnice, devítmík, tučný čtvrtek, konec masopustu, polec, sv. Matěje, suché dny, 40 mčedníků, kycharvon a druzebnou neděli, Rehoře, počátku jara, smrtelou neděli, zelený čtvrtek, velký pátek, bílou sobotu, Velikonoc, neděli provodnou, sv. Vojtěcha, sv. Jiri, sv. Marka, noc listopadská, první maj, křizové dny, Letnice (Svatodušní svátky), nejsv. Trojice, boží Tělo, sv. Víta, večer před sv. Janem, sv. Jana Křtitele, Petra a Pavla, Trojice, Křtiana, Markety, Eliáše, Jakuba, Anny, Vavřince, Bartoloměje, Medarda, Jiří, jmeno Marie, Ludmily, začátek podzim,

Václava, Michala, Havla, Lukáše, Simona a Judy, všech svat., dušiček, Martina, Kateriny, Ondřeje, advent, Barbory, Mikuláše, Luce, Tomáše, stědý večer, vánoce, Štěpána, mláďátek, Davida a Silvestra.

b) *Obyčejé právní.*

Poměradz sbírání obyčejů právních jest úkolem již nejčastějším, avšak pro vědu národa našeho i pro historii vyvinuti pojmi práva vůbec nejdůležitějším, u nás k tomu jestě, jak se zdá, v ohledu tomto nejméně se zachovalo: tož podáváme v oddílu tomto co nejvíce zřetelně, jestě se nachází, od blízkeho zahynuti bylo zachráněno. Při obyčejích budiz podotknuto, zachovávali se zcela v úplné síle, jestiže totiž se jim lid říká jakoby zřetelně byl, aneb zdali uznává jeho jen co památku živější doby a síce z které doby, jak tomu asi dlouho, do více jim se nevídi. Za tímleem tímto použili jsme tu též, pokud to jenom poněkud možná bylo, výtečného spisku dra. Bogišiče, profesora slov. práva na ruské univerzitě v Oděse, z něhož vybrali jsme otázky následující:

1. *Právo soukromé (jus privatum).*

- a) V rodině. 1. Kdy, t. j. v kterém roce a nejobčejněji i v kterých dnech se zasnubují a žení; stává-li se, rodice i nepřítelové děti zasnubují? jaké bývali následky toho? — 2. Jaka byla doba mezi zasnoubením (namíháním) a oddavky? — 3. Kdy a kolikráte oddávky se schůzce ve spojně a jak se jednály z nich nazývá? — 4. Bývali-li oddávky jednorázové obřady, jaké jsou a kterak se nazývají? — 5. Kdo zúčastňuje se při těchto schůzích? — 6. Kdy se má za to, že je věnost uzavřena? — 7. Které bývali příčiny, zrušili se věnost tak? — 8. Co soudí lid o samovolném zrušení věnosti? Má-li ten, kdo ze závazku vystoupil, dáti nějakou náhradu druhé straně, neb nějaké odškodné? — 9. Stává se často, že by kdo zasnoubenou ženu divku po-

skvnl a j pak opustl, a jsou-li vidné následky, co soudi lid o tom? — 10. Nachází-li se u vás konkubinat cili souložení? jaké jsou jeho příčiny, co lid o tom soudi a jak to měl a nejspouhl na zve, kdo dává svolení? — 12. Najdou-li se rodičové, mudi své dítě, by se oženilo neb vdalo za něho, koho by nechtělo, co soudi lid o nich? (Domlouva-li jim a pod?) — 13. Jakého druhu byvaši překážky sňatku? — 14. Do kterého kolena (stupně přibuzenství) soudi lid, že je hrubě v sňatek vstupovat? — 15. Povazuje-li lid i křivočerství za přibuzenství aneb nějaký jiný poměr napr. svatkovství a t. p. — 16. Může-li dítě za vlastní přijat v manželství vstoupiti s dítětem nevlastním otec aneb s dětem z jeho přibuzenství? — 17. Snází-li se lidé z bohatých rodů, by vstoupili v sňatek opět s bohatými nebo ne? Platí-li to též o zenských? — 18. Vstupují-li lidé obyčejně jen z jedné vesnice vespolek v manželství aneb zda přibírají se též, že z nich odjíždí a nevěsta také odjíždí a co o tom lid soudi? — 19. Jaké smlouvy se uzavírají o věnné a říká-li se u vás věnné také jímak? — 20. Co dostává obyčejně nevěsta za věno a přináší-li věno před svadbou nebo po svatbě? — 21. Dává se nevěstě (neřichomé) jmění za věno? — 22. Platí zet něco oči neb přibuzným nevěstým neb nevěstě? — 23. Jaké jsou hlavné obřady při oddávacích t. j. před svadbou, na svatbě, a domě nevěstine, na cestě do kostela, a kostele vyjma obř. d. církevné) při odchzení do domu nevěstina, a přibývku, u postele a druhý den vdané? — 24. Jakým obřadem pokládá lid svadbu za skončenou? — 25. Otáčí-li se sňatek vykonán? — 26. Vází-li si lid nevěnost nevěstiny a hledá-li důkazy její? — 27. Jaké jsou následky nevěstiny a nezechovala nevěsta do sňatku své čistoty? — 28. Jaká jsou práva a povinnosti muže k ženě a naopak jaké ženy k muži? — 29. V čem se ukazuje poddanost ženy k muži? — 30. Na které domaci zaměstnání má více účinku žena, na které muž? — 31. Jsou-li práce, které jedné neb druhé straně přínosnější? — 32. Mě-li ten, jenž se přizcehl, stejnou moc nad ženou jako jiný muž aneb je-li mu žena méně poddaná? — 33. Či je jmění zachovávané v době manželství? — 34. Komu připadne věno ženino? — 35. Jsou-li věci v manželství, které žym žena i nepřijímá se muž, naloziti může die vše své? — 36. Myslí lid, že je za živobytí obou manželů sátek nezrušitelný a je-li rozvedení možné a za jakých podmínek? — 37. Jak se nalozí po rozvedení s věnem a jak s dětmi? — 38. Nemí-li děti, komu připadne věno po smrti ženy? — 39. Stara-li se otec více o hochy a matka o dívky, neb otec o

otroslé a matka o nedospělé a sice jak dlouho t. j. do kterého, jich toku? — 40. Myslí lid, že může otec se svým narození, jak se mu dočty nuda? — 41. Zůstanou-li děti vždy pod moucí otcovskou neb jen do určitých let? — 42. Zda býva dítě vstoupuje v počet mādika neb ditek nčím oznámeno; na pr. zménou oděvu, přitřizem vlast aneb jiným nějakým obřadem? — 43. Ožení-li se syn, jsa ještě neplnoleťm, vnuj jsou osetrovati a starati se o své rodiče v státi? — 44. Stáva se často u vás přijímání dětí za vlastní a jaké jsou toho příčiny? — 46. Přijímají-li za vlastní jen mužští neb inonouli přijímají též zenské a přijímají-li více hochů neb dívek a sice v jakém jich státi neobčejně? — 47. Jaká práva a povinnosti dítěte za vlastní? — 47. Jaká práva a povinnosti přijmá za syna přijatý (schovanec — schovanka) a otec nevlášt? — 48. Mění-li ten, kdo za vlastního přijat byl, své dosavadní jméno, aneb-li k němu něco přidává? — 49. Jaké práva obyčejně povstávají z toho, přijme-li někdo nějaké chudé dítě za vlastní a vychová-li je, stává-li se to často a v jakých případech? — 50. Jaká práva a povinnosti máli nemanželské děti k svým rodičm vlastním i nevláštím? — 51. Či jméno obyčejně dostane nemanželské dítě? — 52. Jaký je obyčejný pořádek dědění? — 53. Čimí-li dle casto poslední vůli? — 54. Býva-li poslední vůle psána neb ústně světována, kolik býva obyčejně svéd. ků a jaci? — 55. Býva-li přitom i dědicové neb ne, a býva-li v případě tom něco zvláštního? — 56. Zanechává lid něco za duci aneb na nějaké povozné skutky jiné a na jaké neobčejně? — 57. Dědi-li muž po ženě a žena po muži? — 58. Kdo dědi dům otcovský, nevlášt neb nevlášt? — 59. Jaká náhrada se dává synovi odcházajícím z domu otcovského? — 60. Kdo se stara o stotky i jich otcovské dědictví? — 61. Zda kromě poručíka býva stotkám ustanovena ještě osoba, jiz se správa jmění stotčích světuje? — 62. Jaká náhrada dáva se poručíkovi nebo i tomu, kdo správuje jmění stotčovo a o něž se stara? — 63. Pod dozorem koho se to stáva a komu skládá spravující jmění stotčovo říci? — 64. Nema-li stotek žádného jmění, kdo se o něž stara? — 65. V kterém roce počnou stotčové užívati úplně svých práv? — 66. Jaké jsou poměry mezi sousedy a majiteli vespolek nějaká práva a povinnosti? — 67. Zachoválo se u vás ještě pohostinství a jsou-li nějaká pravidla i obyčej při pobytu hosta? —

2. Pojmny prvaca věcného (jus rerum).

68. Právová věc se při koupi neb prodání nějaká věc na práve domů, křehé, kupec dobytka, ovesné a korné s kornem žďa, s domem kamna i t. p. ? — 69. Žda dáva kupať každý na cizí půdě kopati poklad? — 70. Mže-li kupať každý na cizí půdě kopati poklad? — 71. Mže-li kupať každý na cizí půdě kopati poklad? — 72. Najde-li někdo poklad, stáva se celý jeho majetkem nebo se s někým dělí? — 73. Kdo najde ztracenou věc kornu či dovezda? — 74. Najde-li věc osob společné nějakou věc, poděli-li se o ni a die jakého právidla neb mhy? — 75. Najde-li někdo na své zemi ovel, hohlba, roj věci a t. p., co s nimi čini? — 76. Jestli se někdo na cizí půdě bez zlího umyslu něco postavi, zase nebo vsází neb vrbec z zlího umyslu nějakou novou věc, kornu připadne užitek takový? — 77. Když nějaká věc cizí přistane (accessio), k práve když třeba pozemníha ke kusu země přida jiny kus t. j. napřavi (adhatio), aneb jednomu kusu odtrhne (avulsio), a k druhému přiloží, stáva-li se takový přidaný kus jmhým hospodare one půdy, k němu přidano bylo? — 78. Učovní se nprostředěky nový ostrov (insula in himine maris), kornu připadne takový nový prostor? — 79. Když prodávající odevzdává kupujícímu nějakou movitou neb nemovitou věc, dává-li nějaké symboly neb obrady kornu? — 80. Užívá-li někdo nějaké věci (mobile) neb nemovité, třeba by jí byl nekoupil neb nějakým jiným právním způsobem nenabyl ve vlastnictví nepřetřítě po nekohk let, myslí-li práve, že věc ta zcela připada v najeť jeho tomu, kdo jí užival? — 81. Jsou stromy stojící radon přek na mezi dvou polí společným jměním obou sousedů? — 82. Jake jsou obvyčejně hranice mezi půdou dvou majetků a jak se nazývají rozličné druhy hranic (in. práve, mez, kámen a t. d.)? — 83. Polkádá-li práve za přestupků neb zlího, přeměnití hranice ze zlího umyslu? — 84. Je soused povinen upravit větre stromu, visící nad cizí půdou, pod jakými podmínkami a kdo z nich bře oves? — 85. Mže-li rojník práve, jezdit přes půdu sousedovu (serv. iherens), nemže-li jinak dostati se k svému poli a jaká jsou právidla přáve pastí jeden na půdě druhého (serv. pascuae) neb na přáve dobytěk svy z cizí voby (servitus secutus)? — 86. Jaka jsou právidla o tom? — 87. Jak se obvyčejně vstupu do stáby u vás při křehé přiležitosti a za jakých ob- klad; při njezích v ohledě tomto zda v obyčejí jsou zá- stavy, závdaky a pod. ?

3. Závazky a smlouvy.

89. Jake jsou formule a symboly při uzavírání smlouvy? — 90. Myslí-li práve, že je práve neb hanba nedostati slovu a nepřep domů, křehé, kupec dobytka, ovesné a korné s kornem žďa, s domem kamna i t. p. ? — 91. Jaky význam má závdacek, kdo jej při kupať každý na cizí půdě kopati poklad? — 92. Mže-li kupať každý na cizí půdě kopati poklad? — 93. Najde-li někdo poklad, stáva se celý jeho majetkem nebo se s někým dělí? — 94. Najde-li věc osob společné nějakou věc, poděli-li se o ni a die jakého právidla neb mhy? — 95. Najde-li někdo na své zemi ovel, hohlba, roj věci a t. p., co s nimi čini? — 96. Jestli se někdo na cizí půdě bez zlího umyslu něco postavi, zase nebo vsází neb vrbec z zlího umyslu nějakou novou věc, kornu připadne užitek takový? — 97. Když třeba pozemníha ke kusu země přida jiny kus t. j. napřavi (adhatio), aneb jednomu kusu odtrhne (avulsio), a k druhému přiloží, stáva-li se takový přidaný kus jmhým hospodare one půdy, k němu přidano bylo? — 98. Učovní se nprostředěky nový ostrov (insula in himine maris), kornu připadne takový nový prostor? — 99. Když prodávající odevzdává kupujícímu nějakou movitou neb nemovitou věc, dává-li nějaké symboly neb obrady kornu? — 100. Užívá-li někdo nějaké věci (mobile) neb nemovité, třeba by jí byl nekoupil neb nějakým jiným právním způsobem nenabyl ve vlastnictví nepřetřítě po nekohk let, myslí-li práve, že věc ta zcela připada v najeť jeho tomu, kdo jí užival? — 81. Jsou stromy stojící radon přek na mezi dvou polí společným jměním obou sousedů? — 82. Jake jsou obvyčejně hranice mezi půdou dvou majetků a jak se nazývají rozličné druhy hranic (in. práve, mez, kámen a t. d.)? — 83. Polkádá-li práve za přestupků neb zlího, přeměnití hranice ze zlího umyslu? — 84. Je soused povinen upravit větre stromu, visící nad cizí půdou, pod jakými podmínkami a kdo z nich bře oves? — 85. Mže-li rojník práve, jezdit přes půdu sousedovu (serv. iherens), nemže-li jinak dostati se k svému poli a jaká jsou právidla přáve pastí jeden na půdě druhého (serv. pascuae) neb na přáve dobytěk svy z cizí voby (servitus secutus)? — 86. Jaka jsou právidla o tom? — 87. Jak se obvyčejně vstupu do stáby u vás při křehé přiležitosti a za jakých ob- klad; při njezích v ohledě tomto zda v obyčejí jsou zá- stavy, závdaky a pod. ?

Nahodí se zajisté sběrateli leccos, co nedá se snad v žádný oddíl tohoto krasičkého návodu vmeštrati.

Dodatek.

B. Mezinárodní právo (jus publ. externum).
179. Jaky obyčejný pojem má lid o etzi vřadé neb etzim návodu, myslí-li, že je povinen v cas mruv k etzimu návodu právecký se chovat? — 180. Rozdíly-li národy více po národnosti neb po vite neb dle pozitivních hranic a jaké jsou nepočítavé přičiny toho? — 181. Má-li nějaké přislóvi, ane-kdoby neb úsměsky na lid, kteří nalezí jímim národu, vite a zemí? — 182. Jak si vazi jméni a lidu etzihó národu, kteří jeho okolim jenom obcas procházaji? —

166. Musí-li se za nějaký druh více platit, než zač stojí a pak se dáva náhrada za krádež neb zabiti etzihó zvířete? — 167. Myslí-li se, že se trestce škoda na etzim nemovitém (necrethomém) jméni? — 167. Co se soudi o honéni zvířet, etzými pákri v etzim neb obecnim lese neb loveni v etzineb obecnim řece neb rybniku? — 168. Kterak trestce se rytlaténi a co o něm lid soudi? — 169. Co myslí lid o kazéni vavém okoli a co jsou přičiny toho? — 171. Zločny a přestupky proti mravnosti, tak ná př. veřejné pohoréni (nepudnost, nevěstkatství) bývaji-li přisné souzeny a jak je die zákostí rozdíly? — 172. Smí-li divka, která se s někým zapomněla a když se zjevne následky toho objevily, nositi páenský viník? A jak na ni dosavadni přitelkyne její hidi a co o ni lid soudi? — 173. Co myslí lid o opličeh a tiháčeh? — 174. Je-li v očeh lidu podlouhiví přestup-kem? — 175. Co soudi lid o křivé přísaze neb o křivém svědčeví před soudem a co soudi o tom, jaký ná to trest nástředí? — 176. Jaké jsou vřbec přičiny, že ten neb onen zločin neb přestupek má převahu ve vavém okoli? Nema-li tu účinku poloha okoli, povaha obyvateli a vřbec přilezi-tost naskytnutí se u př. k zahřazení následku čim takto-vých? — 177. Je-li nějaký zločin, jehož přívodem bý vja-povéra lidu, a naopak, je-li nějaká povéra, již nějaký zločin neb přestupek předcházeti musí? — 178. Jaké zločny máli obzvláste škodny účinek na mravnost, obratovornost a t. d. vavého okoli?

Udově jsou: 1. *zabídadajici*, 2. *prispivajici* a 3. *vř-komn. Zabídadajici* jsou ti, kdož nejméně 10 zl. r. č. v hotovosti slozili. *Prispivajicimi* údý jsou, kteří ročné

4. uslechtila zábava v duchu slovanském.
česopisy všeobecného i odborného obsahu. 3. *První-pondodické*, slovanské neb v duchu slovanském psané lidých slovanských nářečeh. 2. *Veřejné listy*, t. j. silky theoretickým a praktickým cvičením se v roz-vanských, z dějin osvěty a vzdělanosti a d) z lingvi-jim, země- a národopisu; c) z psychologie národů slo-podrobné) z oboru a) literatury a aesthetiky; b) z dě-poměrech mezi nimi, zejména přednášky (všeobecné i-čkém životě všech národů slovanských a o vzájemných I. *přednášky a rozpravay vědecké* o duševním a těsi-vzájemnosti; prostředkově k dosazení účeh toho jsou: slovanského a přestovati mezi nimi pravoú slovanskou účelem spolku jest štítiti mezi údý známost svéta

Ferdinandova třída č. 60—II.

**„SLAVIA“ V PRAZE,
Literárního a technického spolku
Výtah ze stanov**

Průz necht sebete i podá nám sběratel věci i takto-vých, jimiž zajisté k vysvětlení mnohé záhadnosti přispěje.
Jest též zjevno, že není návod náš tak obsáhlý, aby ve všem nalezl tu sběratel poučení; nebýlot to také našim míněním podati sběratelím našim, toho čejme jaksi pokymní podati sběratelím našim, toho čej-kajice, že pravivše se v cestu jim jenom ukázanou, ku památkám našim již sami dospěji a dárky z pouh-té nás potěši.

2 zl. r. č. složit. *Vškonjmy* *údy* jsou pouze členové
akad. čtenářského spolku v Praze. *Každý úd*, nechť
si tudíž jest údem zakládajícím, přispívajícím nebo
členským, má právo: 1. užívatí spolkového majetku;
2. rokovati a hlasovati o všech záležitostech, o nichž
rozhodovati velemu spolku přisluší; 3. činití dotazy;
4. podávati výboru a ve schůzích návrhy jakož i stíž-
nosti. *Každý úd* má právo míti účastenství v před-
náškách, čtení, rozpravách a zábavách, uspořádávaných
spolkem.

Týdenní schůze odbyvají se v určitý den v týdnu
a údové mohou k nim hosti přivést. Ve schůzích
těchto jsou přednášky údův, a sice lze každému údu
přednáseti, údové z Prahy vzdálení mohou též práce
své k předčítání zaslati. Hosté u výboru uvedeni mo-
hou se zúčastniti rozhovorní i přednášek. Valné hro-
mady odbyvají se vždy jedna v každém pololetí.

Pisemní správa spolku jest česká; jmalé oprávněn
jest každý jazyk slovanšský.

Ve spolku vjručuje se, jakmile dostatečný počet účast-
níků se přihlásí, ve všech slovanšských jazycích.